

er et noget tvivlsomt Spørgsmaal, men jeg mener dog, at det vil være rigtigt i saa Henseende at blive staaende ved, hvad der nu gjælder. En Hovedgrund for mig, der har haft megen Anledning til at følge hele Udviklingen i vore Skoler med megen Opmærksomhed, til at holde herpaa er, at det er mig klart, at vore Skoler udenfor Kjøbenhavn have naaet en ganske anden Tynde og Kraft, efterat de have faaet Lov til selv at afholde Examen, imod tidligere, da der blev holdt Examen ved Universitetet. Det er vel paa den anden Side sandt nok, at enkelte private Skoler have benyttet denne Frihed til at give deres Produktion af Studenter en vis Glæde, maaske mere, end der burde tilkomme den; men det vil jo kunne forebygges ved en forbedret Kontrol, og navnlig her i Kjøbenhavn, hvor jo Hovedmassen af denne Art af Skoler findes, vil det være meget let at indrette en tilbørlig Kontrol i saa Henseende.

Jeg skal endnu kun berøre det Spørgsmaal, om der bør nedsættes et Udvalg i denne Sag her i Thinget eller ikke. Derom skal jeg da for mit Vedkommende kun sige, at hvis Flertallet af Landsthinget maatte ønske et Udvalg nedsat, saa forekommer det mig, at der heller ikke kan være Noget til Hinder derfor, idet et saadant Udvalg jo vil kunne arbejde meget hurtigt. For mit Vedkommende skal jeg allsaa hverken stemme for eller imod et Udvalg. Jeg tror rigtignok ikke, at dets Nedsættelse er nødvendig, men ville ærede Medlemmer, der interessere sig for denne Sag, ikke privat træde sammen og aftale de enkelte smaa Endringer, der kunde være at gjøre, saa er det vel naturligt og rigtigt at nedsætte et Udvalg.

Formanden: Spørgsmaalet om et Udvalgs Nedsættelse vil jo først kunne komme for senere.

Madvig: Uden at jeg paa nogen Maade nu vil forlænge Diskussionen ved atter at gaa ind paa Hovedspørgsmaalene, ønsker jeg kun at gjøre et Par personlige Bemærkninger i Anledning af nogle af de Uttringer,

der nu ere fremkomne i de tvende Foredrag, som vi idag have hørt.

Jeg skal da først sige nogle Ord i Anledning af, hvad der blev ytret af den sidste ærede Taler (Ploug) om, at det ikke var stet Modersmaalet dets Ret ved den nu bestaaende Skoleordning, og at navnlig jeg ikke skulde have set med gunstige Øine paa, hvad der var forsøgt for at afhjælpe Manglerne i den Retning. I saa Henseende tror jeg dog, at jeg er fuldkomment angerløs. Jeg tror, at der i 1844 og i 1849 blev fastsat for Modersmaalets Vedkommende hvad der dengang kunde fastsættes, nemlig en stærkere skriftlig Dvælse og en Henvisning navnlig til Litteraturen, saaledes at Disciplene skulde føres til at se det danske Sprog i dets ædleste og bedste Form og gjøres bekendte med dets Forsattere. Jeg skal derhos tilføie, at naar jeg tgaar sagde, at det danske Modersmaal skal læres i Hjemmet, saa udelukkes dette naturligvis ikke, at det skal pleies og fremmes og bringes til Fasthed i Skolen. Og hvad angaar de Forslag, der efterhaanden ere fremkomne til yderligere at styrke Undervisningen i Modersmaalet, da skal jeg bemærke, at, hvad jeg navnlig har haft imod dem, er, at jeg har betragtet dem som medførende en Adspittelse og som egnede til at lede til den Overlægselse, som de Herrer selv klage over. Jeg har ikke været imod, at Lærere, der havde Evne dertil, og som tillige kunde indgive Disciplene Sands derfor, gjorde Disciplene noget bekendte med Svensk ved at læse nogle Timer Svensk med dem, og endnu mindre har jeg været imod, at Lærere, der selv medbragte den fornødne Kundskab og vare dygtige dertil, søgte at give Disciplene Interesse for og en Forestilling om den almindelige Form af vort Udsprog. Men hvad jeg har været imod, det var at optage disse Ting som faststaaende, særlig nævnte og forlangte Undervisningsgenstande, saaledes at man derved paabebyrdede Disciplene et nyt Stof, og at de maaske sit svenske Grammatik at lære og senere skulde examineres i Svensk, og saaledes at de ligeledes endvidere skulde lære en islandsk Grammatik, for at de derefter kunde